

ПРОБЛЕМА ОХОРОНИ АТМОСФЕРИ

За оцінками Міністерства екології і природних ресурсів України частка відносно екологічно чистих територій на сьогоднішній день складає лише 7 % від загальної площі країни. Крім того, регіони з кризовою екологічною ситуацією мають і найбільшу щільність населення. Особливо актуальні ці питання для промислових регіонів, де рівень антропогенного впливу на довкілля досягає критичного значення.

Моніторинг є важливою складовою системи управління якістю довкілля, оскільки передбачає належне інформування про конкретні особливості й наслідки взаємодії людства з навколишнім середовищем.

Серед проблем охорони навколишнього середовища проблема якості атмосферного повітря займає особливе місце. Це пов'язано, передусім, із винятковим його значенням для всього живого на Землі, впливом стану атмосфери на глобальні кліматичні процеси і біосферу в цілому за рахунок величезної рухливості повітряних мас, з якими можуть переноситися шкідливі домішки.

Згідно чинного законодавства, забруднення атмосферного повітря полягає в змінах його складу і властивостей у результаті потрапляння або утворення в ньому фізичних, біологічних факторів і (або) хімічних сполук, що можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища. Забруднювальна речовина – це речовина хімічного або біологічного походження, що є або потрапляє в атмосферне повітря і може прямо або опосередковано негативно впливати на здоров'я людини та стан навколишнього середовища.

На сьогоднішній день, у проблемі оцінки і прогнозу стану атмосферного повітря регіону існуючі дослідження зводяться, в основному, до розрахунків полів концентрацій забруднюючих речовин на основі різних математичних методів без

відповідного урахування соціально-економічних особливостей регіону.

Основним методом визначення концентрацій забрудників є відбір проб повітря на стаціонарних постах спостереження. Кількість постів визначається розміром міста і особливостями структури промисловості. Вона може коливатись від одного поста для міст з населенням, меншим за 50 тисяч мешканців, до двадцяти постів для міст-мільйонників.

Відбір проб проводяться на визначених часових проміжках (строках) відповідно до однієї з чотирьох програм спостережень: повної, неповної, скороченої чи добової. Повна програма передбачає чотири виміри впродовж доби: о 01:00, 07:00, 13:00, 19:00 за місцевим часом; неповна – три: о 07:00, 13:00, 19:00; скорочена – два: о 07:00, 13:00; добова програма передбачає неперервні спостереження.

Спостереження за концентраціями пилю, діоксиду сірки, оксиду вуглецю, діоксиду азоту, свинцю та його неорганічних сполук, бенз(а)пірену, формальдегіду та радіоактивних речовин є обов'язковими. Інші речовини можуть бути включені до програми спостережень за рішенням органів місцевого самоврядування відповідно до специфіки екологічної ситуації.

Чисте повітря – це життєва необхідність людини. Для збереження чистоти повітря потрібно обмежувати викиди шкідливих газів, диму, інших домішок. Для цього на промислових підприємствах встановлюють газо- і димовловлювачі. У містах, де скупчується транспорт, розширюють площі зелених насаджень. Дерева – не тільки потужні виробники кисню, а й значно зменшують запиленість повітря. 1 га лісу протягом однієї години поглинає 2 кг вуглекислого газу. В лісах пилю у 8–10 разів менше, ніж у безлісій місцевості.

Розв'язання проблем охорони атмосфери вимагає об'єднання зусиль усіх країн світу. Адже забруднене повітря, переміщуючись, не зважає на державні кордони. Людям повсякчас потрібно пам'ятати, що атмосфера – величезна цінність нашої планети.